

Dziecko z autyzmem i zespołem Aspergera w szkole.

Autyzm i zespół Aspergera są zaburzeniami rozwojowymi o podłożu neurologicznym o nieznanych przyczynach. Dzieci z takimi dysfunkcjami jest coraz więcej. Badania naukowe wskazują, że 1 dziecko na 1000 cierpi na autyzm, a 1 na 250 ma zaburzenia typowe dla Zespołu Aspergera czyli łagodniejszej postaci autyzmu. Jest zatem duże prawdopodobieństwo kontaktu z takimi uczniami w szkole.

Zespół Aspergera można leczyć. Jeśli lekarz zdecyduje o zastosowaniu środków farmakologicznych to leczenie rozpoczyna się w okresie dojrzewania i trwa przez całe życie. Polega ono na podawaniu leków antydepresyjnych. Osoby z Zespołem są bardziej niż inni narażone na schizofrenię i różnego typu psychozy. Z tego powodu niezwykle ważna jest ich stała obserwacja i wsparcie ze strony bliskich.

Autyzm często mylony jest ze schizofrenią. Polega na odizolowaniu się od świata zewnętrznego i zamykaniu się w świecie własnych przeżyć. Autyzm nie kończy się w dzieciństwie – trwa przez całe życie. Nie można go wyleczyć. Można im pomóc poprzez edukację i terapię.

Rodzice różnie reagują na problemy związane z wychowywaniem dzieci z Zespołem Aspergera lub autyzmem. Część matek ma depresję reaktywną. W praktyce szkolnej oznaczać to może, że im bardziej otwarty nauczyciel, tym większa szansa na to, że „oberwie” od rozdrażnionych rodziców.

Konstruowanie programów dla uczniów z autyzmem i Zespołem Aspergera.

Należy uwzględnić:

- podstawę programową,
- procedury stosowane w szkole w przypadku zachowań trudnych,
- reguły (na TAK) pokazujące dziecku możliwe działania,
- wypracowanie z dzieckiem metod samoregulacji zachowania (nauczenie dziecka samouspokajania się) , należy unikać zwrotów „uspokój się”, „nie rób” ponieważ często usłyszysz ono jedynie ostatnie słowo ”rób”,
- komunikację,
- możliwości wykorzystania zainteresowań dziecka
- wiek dziecka,
- możliwość współpracy z rodzicami,
- współistniejące deficyty, choroby.

Typowe zachowania dziecka z Zespołem Aspergera:

- tendencja do pedantyzmu językowego, mówi tak, jakby posługiwało się słownikiem, ma skłonność do powtarzania ostatniego wyrazu lub zdania (echolalia)
- głos jest przesadnie nasilony lub monotony, czasem występują grymasy na twarzy, niezdarna gestykulacja,
- często reaguje agresją na brak dostatecznej uwagi ze strony rozmówcy
- ma słabą koordynację motoryczną, w chwilach silnego wzburzenia może drzeć lub przeciwnie - „stanąć jak wryty”.
- ma bardzo dobrą pamięć, może ona być wybiórcza,
- obsesyjnie koncentruje się na wybranych tematach np: środki transportu, dinozaury, komputery itp,
- potrafi przyswoić sobie reguły i czasami wręcz obsesyjnie ich przestrzega, dlatego niezwykle ważna jest konsekwencja w ich stosowaniu,
- ma bardzo dobrą pamięć do liczb, dat, wzorów, zwykle ma dobre wyniki w matematyce
- stawia opór wobec zmian, należy je więc wprowadzać stopniowo, (pomocne mogą tu być

pochwały i możliwość osiągnięcia sukcesu; trzeba jednak pamiętać, że niektórym dzieciom nagrody zupełnie nie odpowiadają),

- trudno nawiązuje przyjaźnie (przeszkada mu w tym skłonność do stereotypii, utrwalone schematy postępowania, impulsywność - te cechy zniechęcają rówieśników do nawiązywania bliższego kontaktu),
- często unika działania w grupie – izoluje się (jest niezdolne do współdziałania z rówieśnikami,

Jak postępować z dziećmi autystycznymi i z Zespołem Aspergera?

Można zastosować metody niedyrektywne, w których:

- są reguły,
- nie ma kar i nagród, ale są naturalne konsekwencje (np. jeśli rozlałeś zupę, to jej nie ma. Jeśli chcesz ją mieć to musisz podejść i poprosić},
- dziecko samo określa, co zrobi po wykonaniu zadania,
- nie należy przytrzymywać dziecka,
- nie należy izolować,
- nie mówimy „popatrz na mnie”, ale jest nauka patrzenia za gestem,
- nie likwidujemy stereotypów – można je zastąpić innym zachowaniem,
- niektórym zachowaniom trzeba zapobiegać.

Ważne zasady:

- struktura i organizacja otoczenia,
- język jasny, zrozumiały,
- komunikat krótki,
- ton zdecydowany, jednoznaczny.

Błędy popełniane w relacjach z dzieckiem autystycznym i z Zespołem Aspergera:

- wyręczanie,
- nieznanomość możliwości ucznia
- brak łączenia małych kroków w całość

Materiały źródłowe:

Czym różni się Zespół Aspergera od autyzmu i jakie istnieją metody leczenia? - Dominika Radecka

Uczeń z autyzmem - dr Maria Piszczek (*wykład*)

Trudna sztuka wiązania buta – Anna Ozaist (*wykład*)

Opracowanie: Grażyna Grandys